

Vážený priatelia, Svetové dni mládeže v Riu de Janeiro, aj prvá zahraničná cesta Svätého Otca sa skončili. Za ich obrovský úspech nám treba chváliť Pána. Toto číslo Listov z Vatikánu spolu s minulotýždňovým majú charakter monotematického „špeciálu“. V jeho závere nájdete prehľadne zoradené hypertextové odkazy na plné texty všetkých oficiálnych príhovorov pápeža Františka na pôde Brazílie.

Jozef Bartkovjak SJ, vedúci redakcie

Skončila sa prvá apoštolská cesta pápeža Františka

„Už som naspäť doma a uisťujem vás, že moja radosť

je oveľa väčšia než moja únava!“

(Tweet Svätého Otca z 29. júla 2013)



Svätou omšou na pobreží Copacabana v Riu de Janeiro za účasti 3,7 milióna veriacich pápež František v nedeľu 28. júla 2013 ukončil 28. ročník Svetových dní mládeže. SDM 2013 boli hlavným dôvodom jeho návštevy Brazílie, prvej

apoštolskej zahraničnej cesty, ktorá sa konala od 22. júla do 29. júla 2013. Okrem Ria viedli kroky pápeža aj do národnej mariánskej svätyne v Aparecide.

Svätý Otec František je opäť v Ríme. Lietadlo na palube s ním pristálo na rímskom letisku Ciampino v pondelok 29. júla 2013 ešte pred plánovanou pol dvanástou hodinou. Pápež zostupoval po schodíkoch z lietadla energickým krokom a v dobrej nálade. Privítali ho kardinál Agostino Vallini, vikár Svätého Otca pre Rímsku diecézu a za Taliansko Angelino Alfano, podpredseda rady ministrov a minister vnútra. Nechýbal ani apoštolský nuncius v Taliansku Mons. Adriano Bernardini, substitút štátneho sekretariátu Mons. Giovanni Angelo Becciu, či Georg Gaenswein, prefekt Pápežského domu. Cestou z letiska sa Svätý Otec pristavil v Bazilike Santa Maria Maggiore, aby sa Panne Márii poďakoval za Svetové dni mládeže. Hneď po návrate poslal aj krátku správu cez Twitter: „Už som naspäť doma a uisťujem vás, že moja radosť je oveľa väčšia než moja únava!“

Aparecida privítala vzácneho pútnika

Národná mariánska svätyňa v Aparecide, bola v stredu 24. júla prvým cieľom pápeža Františka počas návštevy Brazílie. Po **svätej omši v Bazilike Nepoškvrnenej** Panny Márie patrónke Brazílie **zasvätil svoj pontifikát**. Kroky Svätého Otca viedli zo svätyne v Aparecide do „osobitnej svätyne ľudského utrpenia“. Takto



nazval **Nemocnicu sv. Františka Assiského**, ktorú navštívil v stredu večer miestneho času. Zariadenie, spravované františkánmi terciármi, poskytuje okrem liečby závislostí na drogách a alkohole aj bezplatné lekárske a chirurgické služby chudobným. Atmosféru úprimnej srdečnosti a bratstva na nádvorí nemocnice, kde sa stretnutie konalo, nenarušil ani hustý dážď. Po **príhovore pápež František** požehnal pamätnú tabuľu nového pavilónu nemocnice, Strediska integrálnej starostlivosti o duševné zdravie, ktoré svojim pacientom denne poskytuje 24-hodinovú službu.

Štvrtok, deň nezabudnuteľných stretnutí: vo favele Varginha, s Argentínčanmi, s účastníkmi SDM na Copacabane

Program štvrtého dňa návštevy Brazílie sa začal v Mestskom paláci v Riu de Janeiro, kde pápežovi Františkovi 25. júla 2013 **odovzdali symbolické kľúče od mesta** a tu následne požehnal **olympijské vlajky**. Jeho cesta potom z paláca smerovala do miestnej **faveley Varginha**. Za daždivého počasia ho v mene celej komunity privítal duchovný správca farnosti, biskupský vikár a predstavená Misionárka lásky. Cestou z kostola na ihrisko sa zastavil v domácnosti jednej z miestnych rodín. Na tribúne ihriska pápež adresoval obyvateľom faveley úprimné otcovské slová. „*Je krásne môcť byť tu s vami!*“ – takto začal **príhovor pápež František v chudobnej štvrti mesta**, domácimi obchádzanej. Bezprostredne po návšteve Varginhy sa pápež Bergoglio vydal do katedrály v Riu de Janeiro. Tu sa uskutočnilo stretnutie s jeho mladými



krajanmi, dodatočne vsunuté do programu. V **príhovore Argentínčanom**, ktorých prišlo do Ria asi 50-tisíc, v rodnej španielčine predstavil svoju túžbu po Cirkvi, ktorá sa hýbe. Azda najočakávanejším momentom Svetových dní mládeže bolo **prvé stretnutie mladých so Svätým Ocom** na Copacabane, ktorá krátko po 17. hod. naplno ožila. Mladým pútnikom z celého sveta v **príhovore počas privítania** povedal, že sa prišiel „nakaziť ich nadšením.“ V **homílii** bohoslužby slova ich zas povzbudil, aby neváhali do svojho života „dodať vieru“.

Piaty deň patril v programe pápeža mladým

Piatok ako deň pokánia sa začal vysluhovaním sviatosti zmierenia v parku „Quinta da Boa Vista“ v Riu. V arcibiskupskom paláci sa Svätý Otec potom **stretol s mladistvými väzňami** a napoludnie sa z balkóna arcibiskupského sídla pomodlil Anjel Pána, ktorej predchádzal **príhovor** venovaný – vzhľadom na sviatok sv. Joachima a Anny – starým rodičom a dialógu medzi generáciami. V sídle arcibiskupstva nasledoval **obed spolu s niektorými účastníkmi SDM**. Piatkový program vyvrcholil **krížovou cestou na scéne Copacabany**. **Svätý Otec v príhovore** po jej ukončení mladých upozornil na skutočnosť, že „v kríži je všetka Božia láska“. Organizátori SDM rozhodli v piatok o **zмене miesta** konania sobotnej vigílie a nedeľnej svätej omše.

Predposledný šiesty deň: svätá omša s biskupmi SDM, stretnutie s politikmi, obed s brazílskymi biskupmi, vigília na Copacabane

V katedrále sv. Šebastiána v Riu de Janeiro slávil pápež František v sobotu ráno **svätú omšu s biskupmi SDM**, kňazmi, rehoľníkmi a seminaristami. Z katedrály sa v otvorenom džípe premiestnil do mestského divadla, kde sa konalo **stretnutie s brazílskymi predstaviteľmi sveta politiky**, ekonomiky, kultúry, so zástupcami

nekatolíckych náboženstiev, ale aj amazonských domorodcov. V úvode príhovoru sa ospravedlnil, že uprednostní španielčinu, aby čo najlepšie vyjadril, čo má na srdci, čo prítomní prijali potleskom. Pri obede v priestoroch Arcibiskupského úradu v Riu de Janeiro mal pápež príležitosť **príhovoriť sa brazílskym biskupom**. „Budovať spoločne Cirkev“ –



táto myšlienka spojila 27. júla 2013 mladých so Svätým Otcom počas **modlitbovej vigílie** na Copacabane. **Pápež František ich v príhovore** povzbudil, aby boli poľom viery, Kristovými športovcami, budovateľmi Cirkvi a sveta.

Nedeľná svätá omša ukončenia SDM 2013

V **nedeľné ráno** 28. júla 2013 Svätý Otec od 9.00 miestneho času (14.00 nášho času) prechádzal papamobilom pomedzi zhromaždených na Copacabane. Mnohí z nich tu prebdeli noc po sobotnej vigílii. O 10.00 sa za účasti viac ako troch miliónov ľudí začalo slávenie **svätej omše ukončenia 28. ročníka Svetových dní mládeže** v Riu de Janeiro. V **homílii** sa pápež zameril na tri body: „choďte“, „bez strachu“, „slúžiť“. V závere eucharistie predniesol príhovor kardinál Stanisław Ryłko, predseda Pápežskej rady pre laikov, spoluorganizátorky svetového stretnutia. V **príhovore pred modlitbou Anjel Pána** dal Svätý Otec mladým za vzor Pannu Máriu, ako tú, ktorá vychádzala pomáhať druhým a niesla im Krista. V závere príhovoru vyhlásil miesto



konania Svetových dní mládeže: **V roku 2016 bude hostiteľskou krajinou Poľsko a miestom konania Krakov**. Kardinál Stanisław Dziwisz ako arcibiskup Krakova vzápätí vyjadril radostné očakávanie arcidiecézy, z ktorej pochádzal aj blahoslavený Ján Pavol II., pôvodca myšlienky organizovania SDM.

Posledné hodiny pápeža Františka na pôde Brazílie

Program apoštolskej cesty pápeža Františka v nedeľu 28. júla 2013 popoludní o 16.00 pokračoval **stretnutím** s koordinačným výborom Rady biskupských konferencií Latinskej Ameriky (CELAM) v Sumaré, kde predniesol svoj **príhovor**. Pred odchodom na letisko mladí **dobrovoľníci**, ktorých bolo počas týchto Svetových dní mládeže

v Brazílii celkovo 60-tisíc, spevom a hudbou vítali pápeža Františka v jednom z pavilónov kongresového centra v Riu de Janeiro. **Svätý Otec ich povzbudil** k trvalým rozhodnutiam. **Počas rozlúčkového ceremoniálu** na medzinárodnom letisku Galeão v Riu de Janeiro o 18.30 (23.30) sa **pápež František s Brazíliou rozlúčil** a odletel naspäť do Ríma. Návratom Svätého Otca v pondelok krátko pred poludním sa jeho prvá zahraničná cesta ukončila.

Príhovory pápeža Františka v rámci apoštolskej cesty do Brazílie

1. Uvítací ceremoniál v paláci Guanabara v Riu de Janeiro
2. Svätá omša v národnej mariánskej svätyni v Aparecide
3. Návšteva Nemocnice sv. Františka z Assisi v Riu de Janeiro
4. Návšteva favely Varginha
5. Pozdrav počas slávnostného prijatia mladými na Copacabane
6. Príhovor počas slávnostného prijatia mladými na Copacabane
7. Príhovor pred modlitbou Anjel Pána v sídle arcibiskupstva v Riu de Janeiro
8. Príhovor po krížovej ceste na Copacabane
9. Svätá omša s biskupmi a kňazmi SDM v katedrále v Riu de Janeiro
10. Stretnutie s predstaviteľmi sveta politiky, ekonomiky, kultúry v divadle
11. Obed s biskupmi Brazílie v sídle arcibiskupstva v Riu de Janeiro
12. Vigília s účastníkmi SDM na Copacabane
13. Svätá omša ukončenia SDM 2013 na Copacabane
14. Príhovor pred modlitbou Anjel Pána na Copacabane
15. Stretnutie s CELAM-om v Sumaré
16. Stretnutie s dobrovoľníkmi SDM v kongresovom centre v Riu de Janeiro
17. Rozlúčková ceremónia na medzinárodnom letisku v Riu de Janeiro

Pápež novinárom na palube lietadla o ceste, aktovke a reformách

Hodnotenie apoštolskej cesty, svätorečenie pápežov Jána Pavla II. a Jána XXIII., ale aj delikátne témy Cirkvi boli predmetom rozhovoru pápeža Františka s novinármi na palube lietadla počas letu z Brazílie do Talianska v pondelok 29. júla 2013.

Približne sedemdesiat novinárov označilo pápežove odpovede za mimoriadne priame a otvorené. „Bola to pekná cesta, po duchovnej stránke mi veľmi prospela. Som síce dosť unavený, ale v srdci mám radosť.“ Takto komentoval Svätý Otec uplynulé dni návštevy Brazílie pri príležitosti Svetových dní



mládeže. Kontakt s ľuďmi považuje za nevyhnutný a blahodarný, preto bol veľmi rád, že sa mu podarilo stretnúť sa s mnohými osobne, pozdraviť ich, objasniť. Na margo bezpečnostných opatrení počas návštevy v Riu, ktoré miestami zlyhávali, povedal:

„V týchto dňoch nedošlo v celom Riu de Janeiro k žiadnemu incidentu, všetko to bolo veľmi spontánne. Vďaka menším bezpečnostným opatreniam som mohol byť blízko ľudí, objasť ich, pozdraviť ich, bez obrnených vozidiel... Je to istota, že môžete dôverovať ľuďom. Samozrejme, vždy tu existuje nebezpečenstvo, že sa objaví nejaký blázon, ktorý niečo vykoná, to je pravda. Je tu však aj Pán!“

VIAC

Pápež v rozhovore pre brazílske rádio o úlohe médií v službe dobra

O pozitívnom význame spoločenských komunikačných prostriedkov hovoril Svätý Otec počas návštevy redakcie katolíckeho rádia *Cattedrale* v Riu de Janeiro v sobotu 27. júla. Poslucháčov v priamom prenose pozdravil a prihovoril sa im.



Vyzdvihol tiež úlohu katolíckych rádii vo svete: „Vidím, že médiá sú dnes veľmi dôležité. Povedal by som, že rádio, zvlášť katolícke, je pre nás dnes tou najbližšou kazateľnicou, akú máme - odkiaľ môžeme ohlasovať hodnoty všeludske, hodnoty náboženské, a predovšetkým ohlasovať Ježiša Krista, nášho Pána, aby sme pre neho vytvorili priestor uprostred našich vecí.“ Svätý Otec poslucháčov poprosil, aby sa modlili za neho,

ako aj za spomínané rádio, no predovšetkým za humánnejšiu kultúru, ktorá by bola bohatšia na hodnoty a nevyraďovala by nikoho. Poukázal aj na nevyhnutnosť pracovať na solidarite, ktorá podľa neho v súčasnosti nie je veľmi populárna.

VIAC

Štatistika Svetových dní mládeže 2013

Počet pútnikov, ktorí sa zúčastnili na Svetových dňoch mládeže v Riu de Janeiro ďaleko prekročil očakávania organizátorov podujatia. Najviac mladých sa zišlo počas uzatváracjej svätej omše, ktorú slávil pápež František na pláži Copacabana v nedeľu 28. júla: bolo ich až 3,7 miliónov. Ich počet sa počas podujatia postupne zvyšoval, ešte v deň začiatku SDM v utorok 23. júla predstavoval 600-tisíc mladých, tesne pred víkendom však vzrástol na dva milióny. Najviac mladých navštívilo Rio práve počas soboty a nedele, keď sa konali stretnutia so Svätým Otcom počas vigílie a poslednej spoločnej svätej omše. Na podujatie sa pritom riadne zapísalo 427-tisíc mladých zo 175 krajín, z čoho 55 % predstavovali ženy a dievčatá a šesťdesiat percent tvorili mladí vo veku od 19 do 34 rokov.

VIAC

Listy z Vatikánu vydáva Slovenská redakcia VR; vychádzajú spravidla v stredu

Frekvencie slovenského vysielania VR

Rádio LUMEN: denná 15-minútovka o 20.15, repríza ráno nasledujúceho dňa o 5.15

Rádio Slovensko: týždenná spravodajská 10-minútovka v nedeľu o 5.05, repríza o 22.15

Naživo FM 93,3 MHz v Ríme a okolí denne o 19.45

Počúvanie cez internet: www.radiovaticana.va, www.tkkbs.sk, www.lumen.sk

Spravodajský servis: Newsletter - odoberanie sa prihlasuje cez webovú stránku

Kontakt: slovak@vatiradio.va,

Radio Vaticana, Programma Slovacco, Piazza Pia 3, 00120 Città del Vaticano

Spravodajstvo VR na Facebooku na profilovej stránke

Vatikánsky rozhlas – slovenská redakcia

Bankové spojenie: UniBanka, Slovenská rodina Vatikánskeho rozhlasu, 6627995002/1111

Spracovala sr. Jaroslava Kochjarová CJ